



KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE

Právní odbor

Zápis z metodické porady k výkonu správy místních poplatků konané dne 17.10.2023 na KÚ LK

Přítomni: dle prezenční listiny uložené na právním odboru KÚLK

- 1) Prezentace novely zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, platné od 1. 1. 2024 – doplněná prezentace je přílohou tohoto zápisu**
- 2) Nejčastější pochybení obcí při tvorbě a vyhlášení OZV o místních poplatcích**
 - Přednáška Mgr. et Mgr. Pavla Chodúra, zástupce vedoucího oddělení dozoru nad normotvorbou obcí, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra ČR
 - *prezentace je přílohou tohoto zápisu*
- 3) Odpovědi na dotazy položené během porady:**

Osvobození občanů Ukrajiny od místních poplatků (psi, odpad, pobyt)?

Obecní (městský) úřad může, jako správce poplatku, z úřední moci poplatků nebo jeho příslušenství zcela nebo částečně prominout při mimořádných, zejména živelných událostech. Za mimořádnou událost lze nepochybně považovat i příchod většího počtu uprchlíků z Ukrajiny v souvislosti s probíhajícím válečným konfliktem. Je tedy plně na správci poplatku, zda ho promine. Pokud chce váš úřad nadále poplatky prominout, může jako subsidiární použít platnost zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, která (zatím) končí 31. 3. 2024.

Jak zjistit, kolik občanů Ukrajiny je hlášeno na území obce, aby jim bylo možné vyměřit poplatek?

Součinnost s cizineckou policií, se školou v obci.

Zpoplatnění mobilního domu poplatkem za komunální odpad?

Mobilní domy mohou být užívány k bydlení i rekreaci.

Mobilní domy se dělí na: obytná vozidla
výrobek plnící funkci stavby

Pro účely vybírání místního poplatku lze zpoplatnit jen mobilní domy plnící funkci stavby. Poplatník musí typ mobilního domu doložit.

Odpověď viz Metodická pomůcka Ministerstva pro místní rozvoj ČR (květen 2022).

T +420 485 226 315 E olga.kubinova@kraj-lbc.cz

Zpoplatnění bytů poplatkem za komunální odpad: byt je zapsaný v katastru nemovitostí, ale není zkolaudován.

Správce poplatků vyměří na základě úřední listiny = výpis z Katastru nemovitostí.

Důkazní břemeno je v tomto případě na poplatníkovi. Pokud se odvolá a dokáže, že byt je nezkolaudovaný, správce poplatku rozhodne podle § 113 odst. a) daňového řádu (rozhodne o odvolání sám – plně vyhoví).

Kontrolujete trvalý pobyt v občanském průkazu, když poplatník přijde přihlásit psa?

Ano, úřední osoba správce poplatku musí ověřit, zda má poplatník v obci trvalý pobyt. V praxi by tak nemělo docházet k situacím, kdy poplatník pravidelně platí poplatek ze psa obecnímu úřadu obce, kde reálně bydlí, ale pobyt má v jiné obci.

Může člen zastupitelstva obce nebo kontrolní výbor obce žádat sestavu poplatkových subjektů s uvedením toho, kdo dluží?

Nemůže. Zastupitelstvo obce zavádí poplatky v *samostatné* působnosti obecně závaznou vyhláškou. Zastupitelstvo se rozhoduje, zda na území obce vůbec bude zaveden některý z místních poplatků, a dále rozhoduje o stanovení sazby apod. Poté již do výkonu správy poplatků nezasahuje, neboť správa poplatků je výkonem *přenesené* působnosti a úřední osoby správce poplatku jsou vázány mlčenlivostí. Zastupitelstvo obce má právo na sdělení obecných informací, např. kolik bylo na místních poplatcích celkem vybráno, kolik osob bylo osvobozeno nebo jim svédčí úlevy, jaká byla výnosnost jednotlivých poplatků. Úřední osoby mohou informace o správě poplatků sdělit pouze tajemníkovi (stojí v čele obecního úřadu) nebo starostovi, plní-li zároveň funkci tajemníka. Povinnost mlčenlivosti a její případné prolomení jsou upraveny v § 52 – 53 daňového řádu.

V bytovém domě je dle KN 6 bytových jednotek, ale majitel tvrdí, že má pouze čtyři.

Majitel platí poplatek ze všech bytových jednotek. Správce poplatku vyměří na základě výpisu z katastru nemovitostí, který je úřední listinou. Neodpovídá-li faktický stav tomu, co je zapsáno v KN, musí majitel požádat o změnu zápisu.

Jak má správce daně postupovat v situaci, kdy poplatníci platí poplatek za odpad majiteli bytu (podobně jako vodné, stočné a energie) a neodvádí ho správci poplatku? Po upozornění na dluh se brání tím, že poplatek zaplatili.

Poplatník je povinen platit poplatek pouze správci poplatku. Ten postupuje správně, pokud poplatek vyměří přímo poplatníkovi. Poplatník musí napadnout nájemní smlouvu. Soukromoprávní vztahy nemohou být řešeny v rámci správy místních poplatků.

Jak u poplatku z pobytu zjistit / ověřit správnou výši poplatkové povinnosti, když poskytovatel pobytu nemá povinnost předkládat správci poplatku evidenční knihu k nahlédnutí nebo v ohlášení uvádět údaje rozhodné pro stavení výše poplatku?

Plátce poplatku nemá povinnost evidenční knihu nosit na obecní úřad a předkládat ji správci poplatku. Správce poplatku může do EK nahlížet v rámci místního šetření, při kterém již povinnost předkládání EK podle § 81 daňového řádu vzniká. (Je možné plátci neformálně

oznámit úmysl přijít na místní šetření a nabídnout mu, aby namísto toho dorazil na obecní úřad – většina plátců zpravidla EK přinese k nahlédnutí dobrovolně).

Lze u poplatku za obecní systém odpadového hospodářství stanovit obecně závaznou vyhláškou sníženou sazbu osobám, které pobírají starobní důchod?

Doporučuje se nevázat úlevu na důchod, ale na věk. V opačném případě může být ustanovení OZV považováno za diskriminační, úleva se nevztahuje na osoby, které důchod nepobírají, ale úleva by jim svědčila.

Jak má ubytovatel prokázat, že ubytovaný je na služební cestě, a proto za něj neodvádí poplatek z pobytu?

Pokud je dotazem myšleno ustanovení § 3b odst. 1 písmeno e) zákona o místních poplatcích – od poplatku je osvobozena osoba vykonávající na území obce sezónní práci pro právnickou nebo podnikající fyzickou osobu, mělo by ubytovateli stačit předložení pracovní smlouvy. Správce poplatku se může domluvit s plátcem, jak podrobný záznam uvede do důvodu osvobození v evidenční knize. Zákon nepředpokládá, že by plátce úmyslně nechtěl poplatek nevybrat, proto nezakládá správci poplatku žádnou možnost správnost údaje kontrolovat. To samé platí o pro ustanovení odstavce 2.

Dobrý den, výraz "vyměření předepsáním do evidence" vyvolává dojem, že by se poplatníkovi měl vytvořit předpis poplatku až při (nebo po) zaplacení. Bylo to tak myšleno?

Vyměření předepsáním do evidence nastane pro všechny, kdo zaplatili včas a ve správné výši ke dni splatnosti poplatku dané v OZV. Pozdější zaplacení poplatku bude do evidence zapsáno ke dni platby, nedojde-li mezitím k vydání rozhodnutí ze strany správce poplatku.

Dobrý den, lze vybrat zpětně poplatek za psa u občana s trvalým pobytem? Příznání za psa dodáno až 10/2023. Jak? V příznání uvedeno držení psa 5 let.

Poplatek lze vyměřit ve lhůtě do 3 let od data splatnosti, stanoveného v OZV. Např. poplatek za rok 2020 byl splatný 30. 6. 2020, lhůta pro vyměření rozhodnutím končí 30. 6. 2023. Pokud poplatky vůbec nebyly vyměřeny, lze je tedy vyměřit pouze za 3 roky zpátky. U starších poplatků došlo k marnému uplynutí lhůty, a tak je nelze ani vyměřit ani vybrat. Poplatníkovi je možné uložit sankci – pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy, protože neohlásil vznik své poplatkové povinnosti. Pokuta je upravena v § 247a daňového řádu a lze ji uložit do 3 let pravomocně.

Současně platí, že pokud v posledních 12 měsících lhůty pro stanovení daně došlo k oznámení o vyměření poplatku (tzn. k doručení platebního výměru nebo HPS), lhůta se podle § 148 odst. 2 písm. b) prodlužuje o 1 rok. Obdobně platí další ustanovení o běhu lhůty (přerušeni, zastavení běhu lhůty).

Je u poplatku za obecní systém odpadového hospodářství rozhodující způsob využití stavby zapsaný v KN nebo faktický stav? Např. chalupa fakticky užívaná k rekreaci je v KN zapsána jako "zemědělská usedlost".

Odpověď dle stanoviska Ministerstva financí „MP/05/2022 – Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci – Evidence způsobu užití stavby v katastru nemovitostí“, které je přílohou zápisu.

Takže když je zapsáno jako jiná stavba s číslem evidenčním, ale víme, že je užíváno jako chata, tak zpoplatnit?

Odpověď dle stanoviska Ministerstva financí „MP/05/2022 – Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci – Evidence způsobu užití stavby v katastru nemovitostí“, které je přílohou zápisu.

Objekt je v KN veden jako bytový dům, podle vlastníka jsou byty prázdné a budou se rekonstruovat, nechce se ohlásit a platit poplatek za odpady z nemovité věci.

Správce poplatku musí postupovat podle zákona a byty zpoplatnit. Pokud poplatník nespolupracuje může správce vyzvat poplatníka výzvou podle § 92 odst. 4 daňového řádu. Nevyhoví-li poplatník, může správce uložit pokutu dle § 247a daňového řádu. Jsou-li podmínky pro vydání platebního výměru může správce rovnou přikročit k jeho vydání.

Jak doporučujete vyměřovat zákonným zástupcům (rodičům) nezletilého? Oběma současně, aby pak bylo možno vymáhat na kterémkoli z nich? Musí takový PV obsahovat výrok o tom, že se vyměřuje „za nezletilého XY“?

Platební výměr musí obsahovat informaci, že je vyměřováno za nezletilého, tato informace se neuvádí ve výroku. Zákon určuje, že zákonní zástupci plní poplatkovou povinnost společně a nerozdílně. Dovoluje vyměřovat oběma nerozdílně nebo pouze jednomu, je na správci poplatku, aby vyhodnotil, jak nejlépe poplatek vybrat a vybral si komu poplatkovou povinnost uloží. V těchto případech je řešení velmi individuální. Správce poplatku dle § 164 odst. 4 daňového řádu přijme jakoukoli platbu, i když není provedena přímo nezletilým, a zachází s ní stejným způsobem, jako kdyby ji zaplatil poplatkový subjekt.

Přílohy:

1. Doplněná prezentace ODaL – Novela zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích
2. Prezentace MV ČR – Nejčastější pochybení obcí při tvorbě a vyhlášení obecně závazných vyhlášek o místních poplatcích
3. Zákon o místních poplatcích s vyznačením změn
4. Důvodová zpráva k novele
5. Společné stanovisko Ministerstva vnitra a Ministerstva financí k OZV, kterými obce zavádějí poplatky za komunální odpad a které nenabýly účinnosti k 1. lednu 2023
6. MP/05/2022 – Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci – Evidence způsobu užití stavby v katastru nemovitost
7. MOBILNÍ DOMY. Metodická pomůcka Ministerstva pro místní rozvoj ČR k umístování, povolování a užívání mobilních domů – výrobků plnících funkci stavby užívaných k bydlení, rekreaci nebo jako kanceláře, sklady apod.
8. Prezentace Kanceláře VOP – Procesní novela zákona o místních poplatcích 2024

(Prezentace, jež byla součástí on-line semináře „Procesní novela zákona o místních poplatcích“, který realizovala Vzdělávací agentura Campanus dne 13. 10. 2023, je sdílena se souhlasem lektorů. V listopadu 2023 bude stejné školení probíhat pro obecní úřady, a to zdarma. V případě zájmu o školení sledujte nabídku vzdělávacích akcí na stránkách ombudsmana.)